

**Votaziun dal pievel dals
24 da november 2002**

Explicaziuns
dal cussegl federal

1 **Iniziativa dal pievel
«cunter l'abus
dal dretg d'asil»**

2 **Lescha davart
l'assicuranza
da dischoccupads**

Da tge sa tracti?

1

Emprim project
Iniziativa dal pievel «cunter l'abus dal dretg d'asil»

2

Segund project
Midada da la lescha davart l'assicuranza da dischoccupads

L'iniziativa dal pievel «cunter l'abus dal dretg d'asil» pre-tenda che las autoritads n'entrian betg pli en dumondas d'asil da requirents ch'èn vegnids en Svizra sur in stadi terz segir. Ultra da quai vul ella reducir cun differentas mesiras ils custs en il sector d'asil. Il cussegl federal ed il parlament refuseschan l'iniziativa perquai ch'ella na porscha en dumondas centralas naginas soluziuns duvrablas ed è per gronda part de-passada.

Explicaziuns 4–9
Text da votaziun 6

L'assicuranza da dischoccupads vegn finanziada oz cun mesiras d'urgenza ch'èn applitgablas be anc enfin la fin dal 2003. Ina revisiun da la lescha è necessaria per dar ina basa finanziaria solida e durabla a l'assicuranza da dischoccupads.

Explicaziuns 10–15
Text da votaziun 16–39

La lescha revedida prevesa contribuziuns fixas dal maun public e damain contribuziuns dals lavurants e dals pa-truns. L'atezza da las indemniziuns als dischoccupads resta la medema. La perioda da contribuziun vegn prolun-gada e la perioda da retratga reducida. Oravant tut pervi da questas duas novaziuns è vegnì prendì il referendum.

Emprim project

Iniziativa dal pievel

«cunter l'abus dal dretg d'asil»

1

■ **La dumonda da votaziun sa cloma:**
Vulais Vus acceptar l'iniziativa dal
pievel «cunter l'abus dal dretg d'asil»?

Il cussegl nazional ha refusà l'iniziativa dal pievel cun 137 cunter 44 vuschs, il cussegl dals chantuns cun 36 cunter 3 vuschs.

Il pli important en furma concisa

■ La situaziun da partenza è sa midada

L'iniziativa «cunter l'abus dal dretg d'asil» è gia la terza iniziativa concernent ils esters ed ils requirents d'asil entaifer ils davos 10 onns. Il pievel ed ils chantuns han refusà las duas emprimas l'onn 1996 e l'onn 2000 cun gronda maioritad. La preschenta iniziativa è vegnida lantschada il 1999. Da quel temp eran particularmain blers umans fugids da la guerra dal Cosovo ed avevan tschertgà protecziun tar nus. Suenter la fin da la guerra èn passa 42'000 personas stgatschadas returnadas en lur patria. Dapi lura è il dumber da las personas che tschertgan asil e da las personas admessas provisoriamain en Svizra sa reducià da 120'000 sin 67'000. Era ils custs han pudì vegnir reduciads per ina mesa milliarda francs.

■ Tge vul l'iniziativa?

L'iniziativa lantschada da la PPS vul oravant tut introducir ina nova applicaziun dal princip dal stadi terz. Tenor quest princip na duessan las autoritads betg pli entrar sin dumondas d'asil da personas ch'èn arrivadas en Svizra sur in stadi terz considerà sco segir (p. ex. noss pajais vischins). Quai vul dir ch'ellas na pudessan betg pli examinar ils motivs ch'han sfurzà questas personas da fugir. Plinavant pretenda l'iniziativa sancziuns cunter societads aviaticas regularas che transportan en Svizra requirents d'asil senza documents da viadi valaivels. La finala vul ella reducir vinavant las prestaziuns d'agid social per requirents d'asil e per personas admessas provisoriamain.

■ Las consequenzas da l'iniziativa

L'applicaziun dal princip dal stadi terz, pretendi dals auturs da l'iniziativa, na gida betg a schiar ils problems en il sector d'asil. Ils requirents d'asil na pon betg vegnir expulsads tenor plaschair en in stadi terz segir. Mintga expulsium premetta numadamain la prontadad dal stadi pertutgà da readmetter la persuna pertutgada. L'iniziativa na dat nagina resposta a la dumonda tge che capita cun quests umans, sch'il stadi terz n'è betg pront da readmetter ils requirents. Quests umans restassan vivants en Svizra. Cuntrari a la pretensium dal comité d'iniziativa, avess ina tala reglamentaziun per consequenza che era las personas vairamain persequitadas na pudessan betg vegnir renconuschidas sco fugitivs.

■ Posiziun dal cussegl federal e dal parlament

Il cussegl federal ed il parlament refusechan l'iniziativa, perquai che sia finamira principala – il princip dal stadi terz – n'è betg realisabla. L'iniziativa pericletescha ultra da quai la collavuraziun cun noss stadis vischins e la cuntinuaziun da nossa tradiziun umanitara. Las ulteriuras pretensiuns da l'iniziativa èn gia ademplidas per gronda part. Il sboz dal cussegl federal per la revisiun parziala da la lescha d'asil cuntegna mesiras da finanziaziun pli efficacias. Plinavant prevesa el in'applicaziun dal princip dal stadi terz ch'è meglra che la reglamentaziun vertenta e che garantescha – cuntrari a l'iniziativa – il repatriament dal requirent d'asil en il stadi terz.

Text da la votaziun

Conclus federal davart l'iniziativa dal pievel «cunter l'abus dal dretg d'asil»

dals 22 da mars 2002

1

L'assemblea federala da la Confederaziun svizra,

sa basond sin l'artitgel 139 alinea 5 da la constituziun federala¹,
avend examinà l'iniziativa dal pievel inoltrada ils 13 da november 1999² «cunter
l'abus dal dretg d'asil»,

avend gi' invista dal messadi dal cussegl federal dals 15 da zercladur 2001³,

concluda:

Art. 1

¹ L'iniziativa dal pievel dals 13 da november 1999 «cunter l'abus dal dretg d'asil» è valaivla e vegn suttamesa a la votaziun dal pievel e dals chantuns.

² L'iniziativa dal pievel sa cloma:

I

La constituziun federala vegn midada sco suonda:

Art. 121 al. 1a (nov)

^{1a} Per impedir l'abus dal dretg d'asil observa la confederaziun, cun resalva da las obligaziuns dal dretg internaziunal, spezialmain ils sequents princips:

- a. l'autorità n'entra betg en ina dumonda d'asil, sch'il requirent d'asil è entrà en Svizra d'in stadi terz segir e sch'el ha fatg u avess pudì far là ina dumonda d'asil;
- b. il cussegl federal fixescha ina glista dals stadis terz segirs, en ils quals è garantida la realisaziun da la cuvegna davart il statut giuridic dals fugitivs e da la convenziun europeica per la protecziun dals dretgs umans e da las libertads fundamentalas;
- c. las societads aviaticas dal traffic da lingia concessiunà che sgolan en Svizra e che n'observan betg las prescripziuns che reglan lur cooperaziun a la controlla da l'immigraziun vegnan sancziunadas. La lescha regla ils detagls;
- d. las prestaziuns d'assistenza per ils requirents d'asil vegnan fixadas a moda unifitgada per l'entira Svizra e divergentamain da las normas generalas. Per regla vegnan ellas furnidas en naturalias;
- e. ils chantuns designan ils furniturs da la tgira medicala e dentala per ils requirents d'asil;
- f. ils requirents d'asil, dals quals la dumonda è vegnida refusada u en la dumonda dals quals l'autorità n'è betg entrada, e per ils quals l'expulsiun è pussaivla, admissibla e acceptabla, sco er las personas admissas provisoriamain ch'han violà grevamain lur obligaziun da collavurar, survegnan fin a lur partenza da la Svizra prestaziuns d'assistenza publica en la valor d'in alloschi e d'ina alimentaziun simpels sco er d'in servetsch d'urgenza medical e dental. Activitads da gudogn èn permissas be en il rom da programs d'occupaziun publics.

II

Las disposiziuns transtorias da la constituziun federala vegnan midadas sco suonda:

Art. 197 cifra 2 (nov)

2. Disposiziun transitoria tar l'art. 121 al. 1a (Dretg d'asil)

Las disposiziuns da l'artitgel 121 alinea 1a entran en vigur trais mais suenter lur acceptaziun tras il pievel ed ils chantuns. Il cussegl federal relascha las disposiziuns executivas necessarias per ordinaziun, fin a l'entrada en vigur da la legislaziun ordinaria.

Art. 2

L'assemblea federala recumonda al pievel ed als chantuns da refusar l'iniziativa.

¹ CS 101

² BBI 1999 3424

³ BBI 2001 4725

Il comité d'iniziativa fa valair:

«GEA a l'iniziativa dal pievel 'cunter l'abus dal dretg d'asil'

La gronda maioritad dals fauss fugitivs fan abus da noss dretg d'asil:

Da tut ils pajais da l'Europa ha la Svizra las pli bieras dumondas d'asil per abitant en la media dals davos onns. Las quotas dals requirents d'asil che vegnan renconuschids èn permanentamain bassas (enturn 10 pertschient da tut las dumondas). Quai mussa che la gronda part dals requirents n'èn betg vairs fugitivs e ch'ins ha da far qua cun persunas che fan abus da noss dretg d'asil per gudagnar temporarain daners en Svizra u schizunt per sa deditgar ad activitads criminalas.

L'iniziativa metta fin a l'abus dal dretg d'asil:

L'applicaziun dal princip dal stadi terz, proponida da l'iniziativa, reducescha il dumber da las dumondas d'asil abusivas, ma era ils custs en il sector d'asil che van oz en las milliardas francs. Ultra da quai pretenda l'iniziativa sancziuns cunter las societads aviaticas regularas che negligeschan lur obligaziuns da controllar ils documents da viadi. Per cumbatter l'abus da la libra tscherna dal medi, duain ils chantuns pudair decider sezs tge medis ed ospitals che pon tractar ils requirents d'asil. La finala pretenda l'iniziativa ch'ils requirents d'asil na vegnian betg integrads en il process da lavur, sch'igl è segir ch'els returnan en lur pajais sunter ch'il privel è passà. L'experiencescha mussa numnadamain ch'ils respargns tar las prestaziuns da provediment èn tuttina auts sco las indemnisaziuns als dischoccupads. Ultra da quai sveglia ina integraziun mo l'illusiuin da pudair restar en Svizra. L'iniziativa na violescha ni ils dretgs umans ni il dretg internaziunal public. Ed ella n'impedescha er betg l'admissiun da vairs fugitivs.

Per che la Svizra fetschia quai che auters pajais fan gia daditg:

Entant che las legislaziuns d'asil dals auters pajais europeics vegnan adina pli restrictivas per reducir l'affluenza d'immigrants illegals, n'è il cussegl federal betg pront da far insatge cunter l'abus dal dretg d'asil. La Svizra daventa qua tras anc pli attractiva sco pajais d'asil. Perquai sto ella far il medem sco ses stadis vischins e prender mesiras pli restrictivas en ses dretg d'asil. Per cuntanscher quai stuain nus dir gea a l'iniziativa.»

Posiziun dal cussegl federal

1

L’iniziativa sugerescha ch’ins possa trametter enavos senza problems requirents d’asil ch’èn vegnids en Svizra sur in stadi terz considerà sco segir. Quai è ina illusiun. Ultra da quai è l’iniziativa per gronda part depasada. La maioritad da sias pretensiuns da finanziaziun èn gia ademplidas ed il sboz per la revisiun parziala da la lescha d’asil propona mesiras efficas per meglierar la situaziun. Il cussegl federal refusescha l’iniziativa cunzunt per ils suandants motifs:

■ Ina soluziun aparenta

La pretensiun principala da l’iniziativa – da betg entrar sin dumondas d’asil da persunas che vegnan en Svizra sur in stadi terz segir – n’è betg realisabla. 95 pertschient da tut ils requirents d’asil arrivan en Svizra per la via terrestre, els vegnan damai sfurzadamain en Svizra sur in da noss pajais vischins. Quels valan sco stadis terzs segirs, nua ch’il requirent avess pudì dumandar asil. Ils auturs da l’iniziativa vulan damai che la Svizra n’entria betg pli sin la gronda maioritad da las dumondas d’asil.

■ Il problem da l’expulsiun resta

Questa iniziativa na porta nagina meglieraziun per l’execuziun da las decisiuns d’expulsiun. Ella è perquai nunduvrabla. I na tanscha da simplamain betg entrar sin ina dumonda d’asil. Per pudair trametter enavos ina persuna en il stadi terz segir, sto quest stadi esser pront da readmetter il requirent d’asil, uschiglio n’è ina expulsione betg pussaivla ed il requirent resta vinavant en Svizra.

■ Il cussegl federal propona ina reglamentaziun

Il cussegl federal prevesa en il sboz per la revisiun da la lescha d’asil d’applitgar in princip dal stadi terz orientà a l’execuziun da las expulsions: tenor quest princip èsi sulettamain pussaivel da trametter enavos in requirent d’asil en in stadi terz segir, sch’il requirent ha dimorà là. Cuntrari a l’iniziativa po la Svizra – tenor la proposta dal cussegl federal – tramet-

ter enavos in requirent sulettamain, sch'ìl stadi terz è pront da reprendre quel. Per quest intent concluda il cussegl federal ina cunvegna che duai reglar la procedura da readmissiun cun stadis terzs. En questa cunvegna vegnan reglads ils andaments per la readmissiun. La Svizra garantesch per finir ch'ìl requirent d'asil survegn en mintga cas la protecciun necessaria, saja quai en Svizra u en il stadi terz segir.

■ Ina iniziativa problematica

La regulaziun cun in stadi terz proponida da l'iniziativa n'è betg gista visavi noss vischins ed oblighescha la Svizra da sa cumportar a moda nunsolidara. Questa tenuta da la Svizra pudess periclitlar la cunvegna da readmissiun cun noss stadis vischins. Ella ristga er d'esser ina funtauna d'ingiustias: malgrà ch'ìl comité d'iniziativa pretenda il cuntrari, na pudessan nus betg pli accordar il status da fugitiv ad umans vairamain persequitads ch'arrivan en Svizra sur in stadi terz segir, schebain ch'els han il dretg ad in tal. Quai cuntradi a la tradiziun umanitara da noss pajais.

■ Sancziuns èn gia previstas

L'iniziativa pretenda sancziuns cunter las societads aviaticas regularas che n'observan betg las prescripziuns da controlllar l'immigraziun. Ils auturs da l'iniziativa sajettan encunter chastels sblundregiads. Il sboz deliberà dal cussegl federal per la nova lescha federala davart estras ed esters va schizunt pli lunsch e prevesa talas sancziuns cunter tut las societads aviaticas, damai er cunter las societads aviaticas charter.

■ Ils custs èn gia vegnids reducids per gronda part

Ils chantuns pon gia oz – sco quai ch'ìls auturs da l'iniziativa pretendan – decider sezs tge medis u dentists ch'èn autorisads da tgirar ils requirents d'asil. Lur

pretensiun da furnir prestaziuns d'agid social en natiralias è gia per gronda part ademplida. Limitar, sco pretendì da l'iniziativa, las prestaziuns d'agid social sin in minimum absolut, vul dir sin l'alimentaziun e l'alloschi, è gia oz pussaivel, p. ex. sche las prestaziuns d'agid social vegnan malduvradas. Ultra da quai prevesa il cussegl federal en la revisiun curricula da la lescha d'asil in sistem cun impuls finanziarials che duain motivar da spargnar. Quel favurisescha ils chantuns che lavuran a moda effizienta cura ch'ì va per exequir las expulsions, damai quels chantuns che reduceschan la durada da dimora dals requirents en Svizra e che spargnan prestaziuns d'agid social.

■ In char scumond da lavurar

L'iniziativa pretenda ch'ìls requirents d'asil, obligads da bandunar il pajais, possian lavurar sulettamain en il rom d'in program d'occupaziun public. Las paucas personas tranter els che exerciteschan in'activitad da gudogn ordaifer tals programs, stuessan damai chalar da lavurar. Ellas fissan puspè dependentas da l'agid social e quai chaschunass custs supplementars per il stadi. Quai na fa nagin senn. Questa iniziativa è evidentamain cuntradictoria: d'ina vart crititgescha ella fermamain ils custs memia auts en il sector d'asil e da l'autra vart chaschuna ella novs custs da l'agid social, perquai ch'ella scumonda a tschertas personas da lavurar. Sch'ìns retira a las personas pertutgadas ils permiss da lavurar, ristg'ìns ch'ellas lavurian nair u daventian criminalas.

Per tut quests motivs recumandan il cussegl federal ed il parlament da refusar l'iniziativa «cunter l'abus dal dretg d'asil».

Segund project

Midada da la lescha davart l'assicuranza da dischoccupads

2

■ **La dumonda da votaziun sa cloma:**
Vulais Vus acceptar la midada dals
22 da mars 2002 da la lescha federala
davart l'assicuranza obligatoria da
dischoccupads e davart l'indemnisaziun
per insolvenza (Lescha davart l'assicu-
ranza da dischoccupads, LADI)?

Il cussegl naziunal ha acceptà il project
cun 114 cunter 58 vuschs, il cussegl dals
chantuns cun 36 cunter 5 vuschs.

Il pli important en furma concisa

■ La revisiun è necessaria

Cura che la dischoccupaziun è s'augmentada massivamain ils onns novanta (il favrer 1997 eran 206000 persunas dischoccupadas), han ins stui prender mesiras d'urgenza per financiar l'assicuranza da dischoccupads. Questas mesiras – l'augment da la contribuziun da 2 sin 3 pertschients da paja e l'introducziun d'ina contribuziun da solidaritad da 2 pertschients da paja sin las autas entradas – èn anc applitgables en fin da l'onn 2003. Cura che questas mesiras d'urgenza crodan davent resulta – sch'ins quinta cun ina media da 100000 dischoccupads – in deficit da radund ina milliarda francs l'onn. Ina revisiun da la lescha davart l'assicuranza da dischoccupads è damai indispensabla.

■ Garantir la finanziaziun a lunga vista

Cun la revisiun da la lescha vulan il cussegl federal ed il parlament dar ina basa finanzia la solida a l'assicuranza da dischoccupads. Da nov sa participeschan la confederaziun ed ils chantuns a l'assicuranza cun contribuziuns fixas da radund 400 milliuns francs l'onn, entant che la grevezza sin las pajas sa reduce-scha. La perioda da contribuziun e la perioda da retratga vegnan adattadas a la situaziun reala: uschia vegnan spargnads 415 milliuns francs. A medem temp meglierescha l'assicuranza da dischoccupads sias prestaziuns per la protecziun e la reintegraziun professiunala dals dischoccupads.

■ Pertge il referendum?

Ils sindicats han prendì il referendum cunter la revisiun. Tenor il comité da referendum è oravant tut la prolungaziun da la perioda da contribuziun, la reducziun da la perioda da retratga sco era l'annulaziun da la contribuziun da solidaritad ina demontascha sociala inacceptabla.

■ La posiziun dal cussegl federal e dal parlament

Il cussegl federal ed il parlament approvan la revisiun da la lescha, perquai ch'ella garantescha la finanziaziun a lunga vista da l'assicuranza da dischoccupads e resguarda uschia ils interess da tuts. Ultra da quai resta mantegnì il princip da solidaritad che crudass davent dal tuttafatg senza la revisiun. Senza las mesiras d'urgenza na po la lescha vertenta betg far frunt a situaziuns difficilas – il maun public sco era ils lavurants ed ils patrons stuessan vegnir engrevgiads cun ulteriuras contribuziuns gist en il mument il pli inadequat. Quai vulan il cussegl federal ed il parlament evitar cun la revisiun.

Tge porta la revisiun?

- L'atezza da l'indemnisaziun da dischoccupaziun resta la medema.
- La confederaziun ed ils chantuns sa participeschan a l'assicuranza da dischoccupads (LADI) cun contribuziuns fixas da radund 300 milliuns respectivamain 100 milliuns francs l'onn.
- Perquai che las mesiras d'urgenza scrodan, sa reduceschan las contribuziuns dals partenaris socials da 3 sin 2 pertschients da paja.
- La contribuziun da solidaritad da 2 pertschient sin la part betg assicurada da las entradas tranter 106 800 e 267 000 francs croda davent. Sch'ils daivets da l'assicuranza da dischoccupads duessan s'augmentar a 5 milliardas francs u dapli, vegn pretendida ina contribuziun da solidaritad dad 1 pertschient sin questa part da las entradas.
- La perioda da contribuziun che dat il dretg ad indemnisaziuns da dischoccupaziun vegn augmentada da 6 sin 12 mais. Per professiuns cun ina rotaziun da personal frequent u cun emploiads temporars po questa perioda vegnir reducida.
- La perioda da retratga vegn reducida da 520 sin 400 dis. Per persunas dischoccupadas da passa 55 onns sco era per persunas che retiran rentas da l'assicuranza d'invaliditad u d'accidents, resta la durada da 520 dis mantegnida, sche la contribuziun è vegnida pajada durant almain 18 mais. En chantuns cun ina quota da dischoccupads da passa 5 pertschient po la perioda da retratga vegnir prolungada sin 520 dis.
- L'augment dal dretg da retrair schuradas da 520 sin 640 dis po vegnir fatg valair gia quatter onns avant la pensiun e betg pir – sco fin ussa – dus onns e mez avant.
- Autas indemnisaziuns da partenza (passa 106 800 francs) suenter ina desditga retardan la retratga da las prestaziuns.
- L'assicuranza da dischoccupads surpiglia almain in terz da la premia da l'assicuranza encunter accidents ordaifer la professiun per persunas dischoccupadas.
- Durant ina malsogna, la gravidanza e suenter la naschientscha d'in uffant vegn prolungada la perioda da retratga per persunas dischoccupadas. Suenter l'educaziun dals uffants vegn facilitada la pretensiun d'indemnisaziuns da dischoccupaziun.
- La lescha vertenta prevesa ina indemnisaziun dad 80 pertschient per ina paja da main che 130 francs il di. Tar ina paja da passa 130 francs munta l'indemnisaziun sulettamain a 70 pertschient. Questa limita vegn augmentada da nov per 10 francs sin 140 francs ed adattada cuntinuadamain a la chareschia.
- Era persunas dischoccupadas che n'han nagin dretg ad indemnisaziuns pon sa participar a mesiras da furmaziun ed a programs d'occupaziun.
- La collavuraziun cun ils posts da reintegraziun da la furmaziun professiunala e da l'assicuranza sociala vegn rinforzada.

Arguments dal comité da referendum:

«Na a la demontascha da nossa assicuranza da dischoccupads

Durant la lunga crisa dals onns novanta ha l'assicuranza da dischoccupads svizra protegì tschients millis personas dischoccupadas da la povradad. E cura che la situaziun economica è sa meglierada, ha ella gidà a chattar puspè ina plazza a quellas. Perquai ha il pievel refusà gia il 1997 a l'urna ina demontascha da questa impurtanta assicuranza sociala. Tuttina emprov'ins danovamain da reducir la protecziun da las dischoccupadas e dals dischoccupads.

L'assicuranza da dischoccupads è spezialmain impurtanta cura che l'economia sa chatta en ina crisa, cura che las interpresas serran e millis personas perdan lur plazza – pervi da managers incapavels u orientads tenor il profit immediat u pervi da speculants senza scrupels a la bursa.

Nagin n'è oz segir da desditgas. E gist ussa pretendan ils patruns ed ils managers ina demontascha da l'assicuranza da dischoccupads:

- La perioda, durant la quala l'assicuranza da dischoccupads protegia las personas pertutgadas, duai vegnir reducida per 120 dis. Questa mesira nunponderada è indegna, perquai ch'ella sforza bleras dischoccupadas e blers dischoccupads da dumandar agid dal provediment public e chaschuna uschia expensas supplementaras per ils chantuns e las vischnancas.
- Ina persona che returna puspè en la vita professiunala u ch'è stada ina giada independenta, duai vegnir protegida damain. Malgrà ch'ella sto pajar premias davent da l'emprim di, duai sia protecziun tras l'assicuranza cumenzar pir suenter 12 mais. Durant quest temp è sia ristga particularmain gronda da vegnir dischoccupada.

Ils patruns ed ils managers na vulan dentant betg sulettamain reducir las prestaziuns da las dischoccupadas e dals dischoccupads; els vulan sezs er anc profiter:

- I n'è da pajar naginas premias pli per l'assicuranza da dischoccupads sin la part da las entradas che surpassa 106800 francs. Quai è in regal nunmerità per las personas cun las meglras pajas e per las interpresas, e quai sin donn e cust da las dischoccupadas e dals dischoccupads.

L'assicuranza da dischoccupads scriva cifras nairas, ils daivets dals onns da crisa èn pajads enavos. Cun la lescha actuala pon las contribuziuns schizunt vegnir reducidas a partir dal 2004. Pertge alura destruir in sistem ch'è sa cumprovà? Tgi che vul demontar l'assicuranza da dischoccupads, n'ha er nagins scrupels d'attatgar l'AVS. Puspè ina giada ston las votantas ed ils votants sa duster cunter ils demontaders da prestaziuns socialas cun metter in cler NA en l'urna.»

Posiziun dal cussegl federal

2

La lescha revedida dat a l'assicuranza da dischoccupads ina basa finanziaria solida. Sia finanziaziun cun contribuziuns fixas dal maun public è independenta da las fluctuaziuns da la conjuntura. A medem temp vegnan las contribuziuns da paja reducidas a moda durabla. Las contribuziuns e las prestaziuns da l'assicuranza da dischoccupads vegnan adattadas als basegns e stattan en ina relaziun equilibrada. Las structures e mesiras da reintegraziun existentas vegnan meglieradas vinavant. Il cussegl federal beneventa la revisiun oravant tut per ils sequents motivs:

■ Ina finanziaziun a lunga vista mo grazia a la revisiun

Las experientschas dals onns novanta han mussà che la lescha vertenta po garantir la finanziaziun da l'assicuranza da dischoccupads sulettain en buns temps e ch'ella n'è betg abla da superar las fluctuaziuns da la conjuntura. Cura che la quota dals dischoccupads è s'augmentada, han las contribuziuns dals partenaris

socials stuì vegnir augmentadas tras mesiras d'urgenza da 2 sin 3 pertschiens da paja. Tuttina han ils daivets da l'assicuranza cuntanschì l'onn 1998 ina summa da record dad 8,8 milliardas francs. Cunquai che las mesiras d'urgenza scrodan la fin dal 2003, sto la finanziaziun da l'assicuranza da dischoccupads vegnir revedida.

■ Contribuziuns statalas independentas da la situaziun economica

Fin ussa gidava la confederaziun sulettain en cas da largias da finanziaziun ed ils chantuns surpigliavan mo ina part dals custs per mesiras dal martgà da lavur. Il nov model da finanziaziun porta a l'assicuranza mintg'onn radund 300 milliuns francs da la confederaziun e radund 100 milliuns francs dals chantuns. En buns temps gida quai a far reservas finanzialas per surmuntar temps pli difficils. Quai garante scha als partenaris socials che lur contribuziun na variescha betg en temps da situaziuns economicas difficilas e ch'els na vegnan betg engrevgiads supplementarain il mument il pli inadequat.

■ Promoziun dal svilup economic

Cun renunziar a las mesiras d'urgenza vegnan las contribuziuns puspè reducidas da 3 sin 2 pertschiens da paja (sin mintgamai 1 in pertschient per il lavurant ed il patron). Quai distgargia ils partenaris socials per radund 2 milliardas francs l'onn. Il consum e las investiziuns s'augmentan uschia e promovon l'economia interna. Cun sbassar ils pertschiens da paja vegnan era reducids ils custs da la lavur.

Quai rinforza la cumpetitivitad internaziunala da la Svizra e la renda pli attractiva sco lieu economic.

■ **La solidaritad resta mantegnida**

La lescha revedida resguarda il princip da solidaritad. Sch'ils daivets da l'assicuranza avessan da s'augmentar memia fitg, stuessan las persunas cun las meglras pajas prestar ina contribuziun supplementara: l'assicuranza da dischoccupads disponiss uschia d'ulteriurs meds per pajar enavos ils daivets. En pli tegna la lescha revedida quint d'indemisaziuns exageradas: persunas dischoccupadas che survegnan in'auta indemnisaziun da partenza a lur desditga, na pon betg pli retrair immediat indemnisaziuns da dischoccupaziun. Er questa reglamentaziun duai gidar a cuntanscher in equiliber social.

■ **Ina perioda da retratga realistica**

La lescha revedida adattescha las prestaziuns a la realitad: la reducziun da la perioda da retratga da 520 sin 400 dis resguarda il fatg che la dischoccupaziun en Svizra ha durà l'onn 2001 en media 145,5 dis. La reglamentaziun è dentant uschè flexibla ch'ins po evitar cas gravants. Persunas dischoccupadas da passa 55 onns e persunas che retiran rentas da l'assicuranza d'invaliditad u d'accidents n'èn betg pertutgadas da la reducziun da la perioda da retratga. Ultra da quai po la perioda da retratga puspè vegnir prolungada en chantuns cun in'auta dischoccupaziun.

■ **Perioda da contribuziun adattada**

La perioda da contribuziun che dat il dretg ad ina indemnisaziun da dischoccupaziun vegn augmentada da 6 sin 12 mais. Gia la lescha vertenta prevesa ina perioda da contribuziun da 12 mais en cas da dischoccupaziun repetida. Era qua propona la lescha revedida ina soluziun flexibla: per professiuns cun ina rotaziun da personal frequent u cun emploiads temporars, po la perioda da contribuziun vegnir reducida.

■ **Consequenzas da la libra circulaziun da persunas**

15

La prolungaziun da la perioda da contribuziun e la reducziun da la perioda da retratga èn mesiras impurtantas en connex cun la cunvegna davart la libra circulaziun da persunas concludida cun l'Uniu europeica. En cumparegliaziun cun l'UE ha la persuna dischoccupada en Svizra il dretg ad ina perioda da retratga pli lunga per ina durada da contribuziun pli curta. Senza las mesiras menziunadas pudessan las lavurantas ed ils lavurants da l'UE chaschunar a nossa assicuranza da dischoccupads custs supplementars da radund 150 milliuns francs l'onn.

■ **Extensiu da la garanzia d'assicuranza**

La lescha revedida extenda tschertas prestaziuns. Da quellas profiteschon en emprima lingia persunas ch'han in basegn spezial da protecziun, per exempel persunas malsaunas, dunnas en speranza u dunnas suenter ina pagliola. La revisiun porta era levgiaments a persunas ch'educeschan uffants ed a persunas che statan curt avant la pensiun. Las mesiras per la reintegraziun en il martgà da lavur vegnan meglieras vinavant.

■ **Socialmain gista ed economicamain raschunaivla**

Il cussegl federal ed il parlament èn persvas che la lescha revedida davart l'assicuranza da dischoccupads è socialmain gista ed economicamain raschunaivla. La midada proponida creescha in instrument efficaci adattà era en temps economics difficils. La finala po sulettamain in'assicuranza da dischoccupads finanziabla a lunga vista resguardar ils interess da tuts.

Per tut quests motivs recumandan il cussegl federal ed il parlament d'acceptar la midada da la lescha davart l'assicuranza da dischoccupads.

Text da la votaziun

Lescha federala davart l'assicuranza obligatoria da dischoccupads e davart l'indemnisaziun per insolvenza (Lescha davart l'assicuranza da dischoccupads, LADI)

Midada dals 22 da mars 2002

L'assemblea federala da la Confederaziun svizra, avend gì invista dal messadi dal cussegl federal dals 28 da favrer 2001¹, concluda:

I

La lescha dals 25 da zercladur 1982 davart l'assicuranza da dischoccupads² vegn midada sco suonda:

Art. 1 al. 3

³ Cun excepziun dals artitgels 32 e 33 n'è la LPG³ betg applitgbla per conceder contribuziuns per mesiras collectivs dal martgà da lavur.

Art. 1a al. 2

² Ella vul impedir la dischoccupaziun smanatschanta, cumbatter la dischoccupaziun existenta e promover l'integraziun sperta e durabla en il martgà da lavur.

Art. 3 Calculaziun da las contribuziuns e tariffa da las contribuziuns

¹ Las contribuziuns a l'assicuranza èn da pajar da la paja decisiva en il senn da la legislaziun da la AVS, ma mintgamai tenor la relaziun da lavur.

² Fin a l'import maximal dal gudogn assicurà che vegn quintà enturn per mais e ch'è decisiv per l'assicuranza obligatoria cunter accidents munta la tariffa da contribuziuns a 2 pertschient.

³ Las contribuziuns vegnan engrevgiadas mintgamai a mesadad a patrun e lavurant. Lavurants da patrunds che n'èn betg obligads da pajar contribuziuns (art. 6 LAVS⁴) pajan l'entira contribuziun.

¹ BBl 2001 2245

² CS 837.0

³ BBl 2000 5041

⁴ CS 831.10

⁴ En cas d'ina durada da l'occupaziun da mains ch'in onn vegn quintà vitiers proporzionalmain l'import maximal annual dal gudogn assicurà. Il cussegl federal fisscha la taxa da conversiun.

Art. 4 e 4a

Abrogads

Art. 7 al. 1 e 2 lit. b

¹ Per prevegnir e per cumbatter la dischoccupaziun presta l'assicuranza contribuziuns finanzialas per:

- a. ina cussegliaziun ed intermediaziun effizienta;
- b. mesiras dal martgà da lavur per persunas assicuradas;
- c. ulteriuras mesiras tenor questa lescha.

² L'assicuranza paja las suandantas prestaziuns:

- b. *Abrogada*

Art. 9 al. 4

⁴ Sch'il termin general per la retratga da la prestaziun è scadì e sche l'assicurà prenda danovamain indemnizaziuns da dischoccupaziun, vegnan applitgads danovamain, premess che questa lescha na prevesa betg autramain, termins generals da dus onns per la retratga da prestaziuns e per la perioda da contribuziun.

Art. 9a Termins generals suenter l'entschatta d'ina activitad da gudogn independenta senza promoziun da la assicuranza da dischoccupads

¹ Il termin general per la retratga da la prestaziun tras assicurads ch'han midà per ina activitad da gudogn independenta senza retrair prestaziuns tenor ils artitgels 71a–71d, vegn prolungà per dus onns, sche:

- a. i curra in termin general per la retratga da la prestaziun al mument da l'entschatta da l'activitad da gudogn independenta; e
- b. l'assicurà n'ademplescha betg la premissa d'ina perioda da contribuziun suffizienta al mument ch'el chala l'activitad da gudogn independenta, pervia da quella.

² Il termin general per la perioda da contribuziuns d'assicurads ch'han midà per ina activitad da gudogn independenta senza retrair prestaziuns vegn prolungà per la durada da l'activitad da gudogn independenta, maximal dentant per dus onns.

³ Las schurnadas na dastgan totalmain betg surpassar il dumber maximal tenor l'artitgel 27.

Art. 9b Termins generals en il cas d'ina perioda educativa

¹ Il termin general per la retratga da la prestaziun tras assicurads ch'èn sa deditgads a l'educaziun da lur uffants, vegn prolungà per dus onns, sche:

- a. in termin general per la retratga da la prestaziun curra a l'entschatta d'ina educaziun deditgada ad in uffant sut diesch onns; e
- b. l'assicurà n'ademplescha betg la premissa d'ina perioda da contribuziun suffizienta al mument da la reannunzia.

² Il termin general per la perioda da contribuziun d'assicurads ch'èn sa deditgads a l'educaziun da lur uffants importa quatter onns, sch'in termin general per la retratga da la prestaziun na curreva betg a l'entschatta da la perioda educativa deditgada ad in uffant sut diesch onns.

³ Mintga ulteriura naschientscha ha per consequenza ch'il termin general tenor l'alineia 2 vegn prolungà per mintgamai maximal dus onns.

⁴ Ils alineas 1–3 èn applitgabels, per la medema perioda educativa, mo per in genitur e mo per in uffant.

⁵ Las schurnadas na dastgan betg surpassar totalmain il dumber maximal tenor l'artitgel 27.

⁶ Il cussegl federal fixescha las premissas, sut las qualas è applitgabla la prolungaziun dals termins generals tenor ils alineas 1 e 2 er per il cas da la collocaziun d'uffants en vista ad in'adopziun.

Art. 11 al. 2

Abrogà

Art. 11a Prestaziuns voluntaras dal patrun en cas d'ina schliaziun da la relaziun da lavur

¹ La perdita da lavur na vala betg sco imputabla uschè ditg fin che las prestaziuns voluntaras dal patrun cuvran la perdita da gudogn resultada da la schliaziun da la relaziun da lavur.

² Las prestaziuns voluntaras dal patrun vegnan resguardadas be, sch'ellas surpassan l'import maximal tenor l'artitgel 3 alineia 2.

³ Il cussegl federal regla las excepziuns, sche las prestaziuns voluntaras van en favur da la prevenziun professiunala.

Art. 13 al. 1 e 2bis–5

¹ Tgi che ha exequì entaifer il termin general previs per quest intent (art. 9 al. 3) durant almain dudesch mais in'occupaziun suttamessa a l'obligaziun da pajar contribuziuns, ha cumplenì la perioda da contribuziun.

^{2bis} e ^{2ter} *Abrogads*

³ Per impedir ch'i vegnia retratg a medem temp e nungiustifitgamain prestaziuns da vegliadetgna da la prevenziun professiunala ed indemnisaziuns da dischoccupaziun, po il cussegl federal reglar l'imputabladad da periodas da contribuziun a moda divergenta per personas ch'èn vegnidas pensiunadas avant ch'avair cuntanschì la

vegliadetgna da rentier tenor l'artitgel 21 alinea 1 LAVS⁵, che vulan dentant esser activas vinavant sco lavurants.

⁴ Il cussegl federal po reglar la calculaziun e la durada da la perioda da contribuziun resguardond las relaziuns spezialas per assicurads che daventan dischoccupads suenter avair lavurà en ina professiun, en la quala èn usitads engaschaments che midan savens u ch'èn limitads.

⁵ L'ordinaziun regla ils detagls.

Art. 14 al. 4–5bis

Abrogà

Art. 15 al. 1

¹ Il dischoccupà è abel da vegnir intermedià, sch'el è pront ed è en il cas ed ha il dretg d'acceptar ina lavur adequata e da participar a las mesiras d'integraziun.

Art. 17 al. 2 e 3 lit. a e b

² L'assicurà sto s'annunziar persunalmain tar ses lieu da domicil u tar l'uffizi cumpetent designà dal chantun per l'intermediaziun da lavur, e quai uschè spert sco pussaivel, il pli tard dentant l'emprim di, a partir dal qual el pretenda l'indemnisaziun da dischoccupaziun; da qua davent ha el d'observar las prescripziuns da controlla fixadas dal cussegl federal.

³ L'assicurà sto acceptar ina lavur adequata intermediada. Sin l'ordra da l'uffizi cumpetent ha el:

- a. da participar a mesiras dal martgà da lavur che promovon sia capacitad da vegnir intermedià;
- b. da prender part a discussiuns ed occurrenzas d'infurmaziun sco er a cussegliaziuns spezialisadas tenor l'aleina 5; e

Art. 18 titel tematic ed al. 2–5

Temps da spetga

² Persunas ch'èn liberadas d'ademplier la perioda da contribuziun (art. 14) ston observar, avant che retrair l'emprima indemnizaziun da dischoccupaziun entaifer il termin general, in temp da spetga spezial fixà dal cussegl federal da maximal duodesch mais. Quest temp da spetga s'agiunsha al temp da spetga general tenor l'aleina 1.

³ Sche l'assicurà daventa dischoccupà suenter ina activitad stagiunara u suenter ina activitad en ina professiun, en la quala èn usitads engaschaments che midan savens u ch'èn limitads, na vegn betg imputada la perdita da lavur durant in temp da spetga fixà dal cussegl federal.

⁴ e ⁵ *Abrogads*

Art. 18a Perioda da controlla

Il cussegl federal fixescha la perioda da controlla.

Art. 18b Lavurants a domicil

Il cussegl federal regla co ch'il dretg d'indemnisaziun vegn fixà per personas ch'èn stadas activas sco lavurantas a domicil avant la dischoccupaziun. El dastga divergiar da la regulaziun generala en quest chapitel be a mesira che las particularitads da la lavur a domicil pretendan.

Art. 18c Prestaziuns da vegliadetgna

¹ Las prestaziuns da vegliadetgna da la prevenziun professiunala vegnan deducidas da l'indemnisaziun da dischoccupaziun.

² L'alinea 1 vala medemamain per personas che retiran ina renta da vegliadetgna d'ina assicuranza estra obligatoria u facultativa, e quai independentamain dal fatg, sch'i sa tracta d'ina prestaziun da vegliadetgna ordinaria u d'ina prestaziun da pre-retratga.

Art. 19

Abrogà

Art. 22 al. 2 lit. b e 3

² Ina schurnada en l'autezza da 70 pertschient dal gudogn assicurà obtegnan assicurads:

b. che cuntanschan ina schurnada entira che surpasa 140 francs; e

³ Il cussegl federal adatta la tariffa minimala tenor l'alinea 2 litera b per regla mintgà dus onns sin l'entschatta da l'onni chalendar, tenor ils princips da la AVS.

Art. 22a al. 1 e 4 emprima frasa

¹ L'indemnisaziun da dischoccupaziun vala sco paja decisiva en il senn da la LAVS⁶.

⁴ Ultra da quai deducescha la cassa maximal dus terzs da la premia per l'assicuranza obligatoria encunter accidents ordaifer la professiun da l'indemnisaziun e paja quels ensemen cun il terz ch'ella ha da surpender a l'institut svizzer d'assicuranza d'accidents. ...

Art. 23 al. 2bis, 4 e 5

^{2bis} Sche personas ch'èn liberadas d'ademplir la perioda da contribuziun, han exercità in'occupaziun suttamessa a l'obligaziun da pajar contribuziuns durant almain dusesch mais entaifer il termin general per la perioda da contribuziun, vegn calculà il gudogn assicurà a basa da la paja cuntanschida e da la tariffa pauschala reducida per il grad d'occupaziun.

⁴ Sche la calculaziun dal gudogn sa basa sin in gudogn intermediar che l'assicurà ha obtegnì entaifer il termin general per la perioda da contribuziun (art. 9 al. 3), vegnan ils pajaments da cumpensaziun (art. 24) resguardads per eruir il gudogn assicurà, sco sch'i fiss da pajar contribuziuns per els, premess ch'il gudogn intermediar cuntanschia l'import minimal tenor l'alineia 1.

⁵ L'import dals pajaments da cumpensaziun ch'èn da resguardar na dastga betg surpassar il gudogn intermediar cuntanschi durant la perioda da controlla.

Art. 24 al. 1, 2, 3bis e 4

¹ Sco gudogn intermediar vala mintga entrada ch'il dischoccupà obtegna d'ina activitad da gudogn dependenta u independenta entaifer ina perioda da controlla. L'assicurà ha il dretg d'ina indemnissaziun per la perdita da gudogn. La tariffa d'indemnissaziun ch'è d'applitgar vegn fixada tenor l'artitgel 22. Il cussegl federal regla, co ch'i vegn eruida l'entrada d'ina activitad da gudogn independenta.

² *Abrogà*

^{3^{bis}} Il cussegl federal fixescha l'imputabladad dal gudogn intermediar per relaziuns da lavur che las medemas partidas reprendan entaifer in onn u cuntinueschan en il rom d'ina visada pervia d'ina midada dal contract da lavur.

⁴ Il dretg d'ina indemnissaziun per la perdita da gudogn exista maximal durant ils emprims dudesch mais d'ina activitad da gudogn tenor l'alineia 1; per assicurads cun l'obligaziun da pajar aliments ad uffants sco er per assicurads ch'èn pli vegls che 45 onns, exista el maximal durant dus onns.

Art. 27 Dumber maximal da las schurnadas

¹ Entaifer il termin general per la retratga da la prestaziun (art. 9 al. 2) vegn calculà il dumber maximal da las schurnadas tenor la vegliadetgna dals assicurads sco er tenor la perioda da contribuziun (art. 9 al. 3).

² L'assicurà ha il dretg da:

- a. maximal 400 schurnadas, sch'el po cumprovar ina perioda da contribuziun da totalmain 12 mais;
- b. maximal 520 schurnadas, sch'el ha adempli il 55avel onn e po cumprovar ina perioda da contribuziun d'almain 18 mais;
- c. maximal 520 schurnadas, sch'el:
 1. retira ina renta d'invaliditad da l'assicuranza d'invaliditad u da l'assicuranza obligatoria encunter accidents u sch'el ha dumandà ina tala renta e sche sia dumonda na para betg senza speranza, e
 2. po cumprovar ina perioda da contribuziun d'almain 18 mais.

³ Per assicurads ch'èn daventads dischoccupads entaifer ils davos quatter onns avant la vegliadetgna AVS ed ils quals igl è daventà fitg difficil u schizunt nunpussaivel d'intermediar per motivs generals u pervia dal martgà da lavur, po il cussegl federal augmentar il dumber da las schurnadas per maximal 120 e prolungar il termin general per la retratga da las prestaziuns per maximal dus onns.

⁴ Il dretg da maximal 260 schurnadas han persunas ch'èn liberadas d'ademplir la perioda da contribuziun.

⁵ En in chantun ch'è pertutgà d'ina ferma dischoccupaziun po il cussegl federal, sin dumonda da quel, augmentar il dumber da schurnadas tenor l'alineia 2 litera a per maximal 120, sch'el chantun sa participescha als custs cun 20 pertschient; quest augment è da limitar mintgamai sin maximal sis mais. Questa mesira po vegnir concedida er mo per in intschess essenzial dal chantun.

Art. 28 al. 1, 1bis e 2

¹ Assicurads ch'èn transitoriain totalmain u parzialmain inabels da lavurar u da vegnir intermediads pervi da malsogna (art. 3 LPGA⁷), accident (art. 4 LPGA) u gravidanza e che na pon per quests motivs betg ademplir las prescripziuns da controlla, han il dretg da l'entira schurnada, uschenavant ch'els adempleschan las autras premissas. Quest dretg dura sin il pli fin al 30avel di suenter l'entschatta da l'inabilitad da lavurar totala u parziala ed è limità entaifer il termin general a 44 schurnadas.

^{1bis} Assicurads ch'èn transitoriain totalmain u parzialmain inabels da lavurar u da vegnir intermediads pervi da pagliola, han il dretg d'ulteriuras 40 schurnadas. La restricziun da la durada da retratga fin al 30avel di na vala betg.

² Schurnadas da l'assicuranza da malsaus u d'accidents che muntan ina cumpensaziun dal gudogn vegnan deducidas da l'indemnisaziun da dischoccupaziun.

Art. 29 al. 1

¹ Sche la cassa ha dubis giustifitgads che l'assicurà haja dretgs da paja u d'indemnisaziun en il senn da l'artitgel 11 alineia 3 vers ses patrun da fin uss per il temp da la perdita da lavur u che quests dretgs vegnian ademplids, paja ella l'indemnisaziun da dischoccupaziun.

Art. 30 al. 1 lit. d e g sco er al. 3 quarta frasa

¹ L'assicurà vegn suspendì en ses dretg a l'indemnisaziun, sch'el:

- d. n'observa betg las prescripziuns da controlla u las ordras da l'uffizi cumpetent, particularmain sch'el n'accepta betg ina lavur adequata, na sa preschenta betg ad ina mesira dal martgà da lavur u interrompa quella senza motiv perdunabel sco er sch'el disturba u impedescha la realisaziun u l'intent da quella tras ses cumportament;
- g. ha retratg schurnadas durant la fasa da planisaziun d'in project (art. 71a al. 1) e per atgna culpa na surpranda betg ina activitad da gudogn independenta suenter la fasa da planisaziun.

³ ... L'execuziun da la suspensiun scada suenter sis mais dapi l'entschatta dal termin da suspensiun.

Art. 30a

Abrogà

Art. 31 al. 1bis

^{1bis} En cas excepziunals po vegnir organisada ina analisa dal manaschi sin donn e cust dal fond da cumpensaziun per examinar che la premissa per il dretg tenor l'alineia 1 litera d saja ademplita.

Art. 43 al. 3

³ Per mintga perioda da rendaquint vegni deducì maximal trais dis sco temp da carenza fixà dal cussegl federal da la perdita da lavur imputabla.

Art. 52 al. 1

¹ L'indemnisaziun per insolvenza cuvra la pretensiun da paja per ils davos quatter mais da la relaziun da lavur avant la decleranza dal concurs, sco er eventualas pretensiuns da paja per prestaziuns da lavur suenter la decleranza dal concurs, per mintga mais dentant be fin a l'import maximal tenor l'artitgel 3 alineia 2. Ils supplements debitads valan er sco parts integralas da la paja.

Art. 58 Moratori

En cas d'in moratori u d'ina suspensiun dal concurs tras il derschader vala quest chapitel conform al senn per ils lavurants ch'han bandunà il manaschi.

Titel avant l'art. 59

Sisavel chapitel: Mesiras dal martgà da lavur

1. part: Disposiziuns generalas

Art. 59 Particips

¹ L'assicuranza furnescha prestaziuns finanzialas per mesiras dal martgà da lavur en favur da las personas assicuradas e da personas ch'èn smanatschadas da dischoccupaziun.

² Cun mesiras dal martgà da lavur duai vegnir promovida l'integraziun d'assicurads ch'igl è difficil d'intermediar, pervia dal martgà da lavur. Talas mesiras duain spezialmain:

- a. meglierar l'intermediabladad dals assicurads per ch'els possian puspè vegnir integrads spert e durablmain;
- b. promover las qualificaziuns professiunalas correspondentamain als basegns dal martgà da lavur;
- c. reducir il privel da dischoccupaziun da lunga durada; u
- d. dar la pussaivladad da far experientschas professiunalas.

³ Per la participaziun a mesiras dal martgà da lavur tenor ils artitgels 60–71d ston esser ademplitas:

- a. las premissas per il dretg tenor l'artitgel 8, uschenavant ch'i n'è betg fixà autramain; e
- b. las premissas specificas per la mesira respectiva.

⁴ Ils uffizis cumpetents collavuran cun ils organs da l'assicuranza d'invalidad en vista a l'integraziun d'assicurads impedids.

Art. 59a Titel tematic, frasa introductiva sco er lit. a e c

Evaluaziun dals basegns e da las experientschas

Il post da cumpensaziun procura, en collavuraziun cun ils uffizis cumpetents, per che:

- a. il basegn da mesiras dal martgà da lavur vegnia analisà sistematicamain ed era areguard las consequenzas specificas per las schlattainas;
- c. las experientschas fatgas en Svizra ed a l'exteriur vegnian evaluadas e ch'i vegnian raccomandadas mesiras concretas correspondentas als uffizis cumpetents per la realisaziun; en emprima lingia stattan mesiras per promover giuvenils e dunnas dischoccupads sco er assicurads ch'èn gia dapi ditg dischoccupads.

Art. 59b Prestaziuns en cas d'ina participaziun a mesiras dal martgà da lavur

¹ L'assicuranza paja als assicurads schurnadas per ils dis ch'els sa participeschan, sin fundament d'ina decisiun da l'uffizi cumpetent, ad ina mesira da furmaziun u d'occupaziun u sa deditgeschan a la planisaziun d'ina activitad da gudogn independenta tenor l'artitgel 71a.

² Il cussegl federal fixescha ina schurnada minimala per ils assicurads che sa participeschan ad ina mesira d'occupaziun tenor l'artitgel 64a alinea 1 literas a u b, la quala cumpiglia ina part da furmaziun da maximal 40 pertschient. Sch'il grad d'occupaziun è pli bass che 100 pertschient, vegn reducida la schurnada minimala correspondentamain.

³ L'assicuranza conceda plinavant:

- a. subsidis d'introducziun en la lavur (art. 65);
- b. supplements da scolaziun (art. 66a);
- c. custs da pendular e contribuziuns als dimorants durant l'emna (art. 68).

Art. 59c Cumpetenza e procedura

¹ Las dumondas da contribuziun per mesiras dal martgà da lavur èn d'inoltrar cun ina motivaziun ed a temp avant lur entschatta a l'uffizi cumpetent.

² L'uffizi cumpetent decida davart las dumondas da contribuziun per mesiras spezialas tenor ils artitgels 65–71d e per mesiras individualas da furmaziun.

³ El transmitta las dumondas da contribuziun per mesiras collectivadas da furmaziun e d'occupaziun cun sia posiziun al post da cumpensaziun. Quel decida davart la concessiun da la contribuziun. El sutmetta periodicamain in rapport a la cumissiun da surveglianza.

⁴ Sch'ina mesira dal martgà da lavur è organisada per l'entira Svizra, èsi d'inoltrar la dumonda da contribuziun directamain al post da cumpensaziun.

⁵ Il cussegl federal po autorisar il post da cumpensaziun da surdar la cumpetenzza da decider davart dumondas da contribuziun per mesiras collectivs da furmaziun e d'occupaziun fin ad in import maximal ch'èl ha fixà als uffizis cumpetents. Per quest intent po el relaschar directivas davart la controlla da la qualitat da las mesiras da furmaziun.

Art. 59d Prestaziuns per personas che n'adempleschan betg la perioda da contribuziun ni ch'èn liberadas da quella

¹ Personas che n'adempleschan ni la perioda da contribuziun ni ch'èn liberadas da quella e che n'han betg exaurì il dretg da l'indemnisaziun da dischoccupaziun pon far valair prestaziuns tenor l'artitgel 62 alinea 2 entaifer in termin da dus onns e durant maximal 260 dis, sch'ellas sa participeschan sin fundament d'ina decisiun da l'uffizi cumpetent ad ina mesira da furmaziun u d'occupaziun che las qualifitgescha d'entschaiver in'activitad da gudogn sco lavurantas.

² L'assicuranza surpiglia 80 pertschient, ils chantuns 20 pertschient dals custs per mesiras da furmaziun e d'occupaziun tenor l'alinea 1.

Titel avant l'art. 60

2. part: Mesiras da furmaziun

Art. 60 Participaziun a mesiras da furmaziun

¹ Sco mesiras da furmaziun valan particularmain curs individuals u collectivs da rescolaziun, da furmaziun supplementara u d'integraziun sco er la participaziun ad interpresas d'exercizi ed a praticums da scolaziun.

² Per la participaziun a curs pon dumandar prestaziuns:

- a. assicurads tenor l'artitgel 59b alinea 1;
- b. personas ch'èn directamain smanatschadas da dischoccupaziun tenor l'artitgel 62 alinea 2.

³ Tgi che vul or d'atgna iniziativa participar ad in curs sto inoltrar a l'uffizi cumpetent, a temp avant l'entschatta dal curs, ina dumonda motivada cun ils documents necessaris.

⁴ Sche la participaziun al curs pretenda, na sto il participant betg esser intermediabel durant la durada dal curs.

⁵ Las mesiras da furmaziun tenor questa lescha èn da concepì respectivamain d'eleger, uschenavant che pussaivel, tenor ils princips da la lescha davart la furmaziun professiunala dals ...⁸ (LFPr). La coordinaziun da las mesiras dal martgà da lavur tenor la LFPr ha la finamira da promover in martgà da lavur unifitgà e transparent.

Art. 61 Contribuziuns ad organisaziuns che realiseschan mesiras da furmaziun

¹ L'assicuranza po conceder ad organisaziuns da patruns e lavurants, ad instituziuns communabalas dals partenaris socials, als chantuns ed a las vischnancas sco er ad autras instituziuns publicas e privatas contribuziuns vi dals custs da la realisaziun da mesiras da furmaziun tenor l'artitgel 60.

² Las contribuziuns vegnan concedidas be, sche la mesira da furmaziun:

- a. vegn organisada cun cleras finamiras e realisada d'in spezialist; e
- b. stat averta a tut las personas ch'han la vegliadetgna e la furmaziun preliminara necessarias.

Art. 62 Extensiuin da las prestaziuns

¹ L'assicuranza restituescha a las organisaziuns ils custs cumprovads necessaris per la realisaziun da curs collectivs e per la participaziun ad interpresas d'exercizi ed a praticums da scolaziun. Per quest intent po ella resguardar l'effect ch'è vegnì cuntanschì cun questas mesiras.

² Ella restituescha al participant las expensas cumprovadas necessarias per la participaziun a la mesira da furmaziun.

³ Il cussegl federal regla ils detagls.

Art. 63 e 64

Abrogads

Titel avant l'art. 64a

3. part: Mesiras d'occupaziun

Art. 64a Programs per in'occupaziun temporara, praticums professionals e semesters da motivaziun

¹ Sco mesiras d'occupaziun valan numnadamain occupaziuns temporaras en il rom da:

- a. programs d'instituziuns publicas u privatas, senza finamira da rendita; tals programs na dastgan betg concurrenzar directamain l'economia privata;
- b. praticums professionals en interpresas ed en l'administraziun;
- c. semesters da motivaziun per assicurads che tschertgan ina piazza da scolaziun suenter avair terminà l'obligaziun svizra d'ir a scola.

² Per la participaziun ad in'occupaziun temporara tenor l'alinea 1 litera a vala l'artitgel 16 alinea 2 litera c confirm al senn.

³ Per la participaziun ad in'occupaziun temporara tenor l'alinea 1 litera b vala l'artitgel 16 alinea 2 literas c ed e–h confirm al senn.

⁴ Per la participaziun ad in'occupaziun temporara tenor l'alinea 1 litera c valan ils artitgels 16 alinea 2 litera c e 59d alinea 1 confirm al senn.

Art. 64b Extensiun da las prestaziuns

¹ L'assicuranza restituescha als organisaturs ils custs cumprovads necessaris per la realisaziun da mesiras d'occupaziun. Per quest intent po ella resguardar l'effect ch'è vegnì cuntanschì cun questas mesiras. Il cussegl federal regla ils detagls.

² Per l'occupaziun temporara en il rom da praticums professiunals po il cussegl federal relaschar prescripziuns minimalas davart la participaziun finanziaria dals patrons.

Titel avant l'art. 65

4. part: Mesiras spezialas

Art. 65 Titel tematic e lit. a

Subsidis d'introducziun en la lavur

...

a. *Abrogada*

Art. 65a

Abrogà

Art. 66 Titel tematic

Autezza e durada dals subsidis d'introducziun en la lavur

Art. 66a Titel tematic ed al. 1 lit. a, 2 e 4

Supplements da scolaziun

¹ ...

a. *Abrogada*

² En cas motivads po il post da cumpensaziun permetter ina divergenza da la durada da scolaziun e da la limita da vegliadetgna tenor l'alinea 1.

⁴ Supplements da scolaziun vegnan concedids be, sch'igl exista in contract da scolaziun che prevesa in concept da scolaziun ed in attestat suenter che la scolaziun è terminada.

Art. 66b

Abrogà

Art. 66c al. 1 segunda frasa, 3 e 4

¹ ... El paja las contribuziuns da l'assicuranza sociala usitadas sin la paja e deducescha al lavurant la quota ch'al pertutga.

³ La cassa paja ils supplements da scolaziun directamain al lavurant, paja las contribuziuns da l'assicuranza sociala usitadas e deducescha al lavurant la quota ch'al pertutga.

⁴ Il termin general vegn prolungà enfin la fin da la scolaziun permessa.

Art. 67

Abrogà

Titel avant l'art. 68

Abrogà

Art. 68 Contribuziun vi dals custs da pendular e a dimorants durant l'emna.
Premissas per il dretg

¹ L'assicuranza conceda ad assicurads contribuziuns vi dals custs da pendular ed a dimorants durant l'emna, sche:

- a. en la regiun da lur lieu da domicil n'als po betg vegnir intermediada ina lavur adequata; e
- b. els han ademplì la perioda da contribuziun tenor l'artitgel 13.

² Ils assicurads pertutgads obtegnan las contribuziuns durant maximal sis mais en-taifer il termin general.

³ Els obtegnan contribuziuns be, a mesira ch'i resulta per els, pervia da la lavur ordaifer, ina perdita finanziaria en cumparegliaziun cun lur davosa activitad.

Art. 69

Pertutga mo il text talian.

Art. 70 Titel tematic

Contribuziun a dimorants durant l'emna

Art. 71

Abrogà

Titel avant l'art. 71a

Abrogà

Art. 71a Titel tematic ed al. 1

Sustegn per promover l'activitad da gudogn independenta

¹ L'assicuranza po sustegnair ad assicurads che vulan entschaiver in'activitad da gudogn independenta durabla cun pajar maximal 90 schurnadas durant la fasa da planisaziun d'in project.

Art. 71b al. 1 lit. a e b sco er al. 2 e 3

¹ Assicurads pon dumandar il sustegn tenor l'artitgel 71a alineia 1, sch'els:

- a. èn dischoccupads senza atgna culpa;
- b. *Abrogada*

² Assicurads che preschentan a l'associaziun da garanzia entaifer in termin da nov mais dapi l'annunzia da lur dischoccupaziun in project elavurà per entschaiver in'actividad da gudogn independenta ch'è economicamain supportabla e durabla e ch'adempleschan las premissas per il dretg tenor l'alineia 1 literas a e c, pon duman- dar il sustegn tenor l'artitgel 71a aliena 2.

³ Durant la fasa da planisaziun na sto l'assicurà betg esser intermediabel; el è liberà da sias obligaziuns tenor l'artitgel 17.

Art. 71c

Abrogà

Art. 71d Terminaziun da la fasa da planisaziun

¹ L'assicurà sto communitgar a l'uffizi cumpetent suenter la terminaziun da la fasa da planisaziun, il pli tard dentant cun la retratga da la davosa schurnada, sch'el entschaiva in'actividad da gudogn independenta. L'obligaziun d'annunziar è chaussa da l'associaziun da garanzia, cura che l'assicurà l'ha preschentà in project per il giudicat.

² Sche l'assicurà entschaiva in'actividad da gudogn independenta, alura vala per l'eventuala retratga d'ulteriuras schurnadas in termin general da quatter onns. Las schurnadas na dastgan totalmain betg surpassar il dumber maximal tenor l'artitgel 27.

Titel avant l'art. 72

Abrogà

Art. 72–72c

Abrogads

Titel avant l'art. 73

Settavel chapitel: Ulteriuras mesiras

Art. 73 al. 2 e 3

² La cumissiun da surveglianza decida davart las contribuziuns. Talas contribuziuns muntan a 20–50 pertschient dals custs imputabels. Il cussegl federal fixescha ils custs imputabels.

³ Il post da cumpensaziun po surdar sez incaricas da perscrutaziun cun il consenti- ment da la cumissiun da surveglianza. El cuvra ils custs entirs, uschenavant ch'el n'è betg sa cunvegni cun auters uffizis davart la repartiziun dals custs.

Art. 73a Evaluaziun

Il post da cumpensaziun procura, suenter consultaziun cun la cumissiun da surve- glianza, ch'i vegnia examinà l'effect da las mesiras da l'assicuranza. Ils resultats imp- ertants da l'evaluaziun vegnan communitgads al cussegl federal e publitgads.

Art. 74 e 75

Abrogads

Art. 75a *Emprovas da pilot*

¹ Suenter consultaziun cun la cumissiun da surveglianza po il post da cumpensaziun admetter emprovas da pilot limitadas temporalmain e divergentas da la lescha. Talas emprovas pon vegnir permessas, sch'ellas servan a:

- a. far experientschas cun novas mesiras dal martgà da lavur;
- b. mantegnair plazzas da lavur existentas; u
- c. reintegrar dischoccupads.

² En connex cun mesiras tenor l'aleina 1 litera a èn exclusas divergenzas dals artigels 1a–6, 8, 16, 18 alineas 1 ed 1bis, 18a, 18b, 18c, 22–27, 30, 51–58 e 90–121.

³ En connex cun mesiras tenor l'aleina 1 literas b e c èn exclusas divergenzas dals artigels 1a–6, 16, 51–58 e 90–121.

⁴ Las emprovas da pilot na dastgan betg pregiuditgar ils dretgs legals dals retschaviders da las prestaziuns.

Art. 75b *Introducziun da novas mesiras dal martgà da lavur*

Il cussegl federal po introducir, limitadas sin maximal quatter onns, las novas mesiras dal martgà da lavur ch'èn vegnidas realisadas en il rom d'emprovas da pilot tenor l'artitgel 75a e ch'èn sa cumprovadas.

Titel avant l'art. 76

Quart titel: Organisaziun

Emprim chapitel: Organs executivs

Art. 76 al. 1

¹ Cun l'execuziun da l'assicuranza èn incumbensads:

- a. las cassas da dischoccupaziun publicas e privatas reconuschidas (art. 77–82);
- b. il post da cumpensaziun da l'assicuranza cun il fond da cumpensaziun (art. 83 ed 84);
- c. ils organs executivs chantunals designads dals chantuns: l'uffizi chantunal (art. 85), ils centers regiunals d'intermediaziun da lavur (CRIL, art. 85b) ed il post da logistica per mesiras dal martgà da lavur (post LMML, art. 85c);
- d. las cumissiuns tripartitas (art. 85d);
- e. las cassas da cumpensaziun AVS (art. 86);
- f. il post central da cumpensaziun da la AVS (art. 87);
- g. ils patruns (art. 88);
- h. la cumissiun da surveglianza (art. 89).

Art. 77 al. 3

Abrogà

Art. 78 *Cassas privatas*

¹ Las organisaziuns da lavurants e da patruns d'impurtanza naziunala, regionala u chantunala pon instituir separadamain u communablamain cassas privatas. Ellas ston procurar per la renconuschientscha dal post da cumpensaziun. Las cassas vegnan renconuschidas, sche lur purtaders garanteschin ina gestiun correcta e raziunala.

² Las cassas privatas pon limitar lur champ d'activitad sin in intschess determinà u sin in circul determinà da persunas u da professiuns.

Art. 79 al. 1 segunda frasa e 3 emprima frasa

¹ ... Els ston preschentar il reglament al post da cumpensaziun per l'approvaziun.

³ Tuttas operaziuns da pajaments d'ina cassa privata, cun excepziun da pajaments en daner blut, ston succeder sur contos da bancas u da schec postal che dastgan vegnir duvrads exclusivamain be per quest intent. ...

Art. 80 al. 1 emprima frasa ed al. 2 frasa introductiva

¹ Las cassas privatas pon desister da la renconuschientscha cun ina comunicaziun en scrit al post da cumpensaziun. ...

² Il post da cumpensaziun po retrair la renconuschientscha a cassas privatas, sche:
...

Art. 81 al. 1 lit. e ed al. 2 frasa introductiva

¹ Las cassas han particularmain d'ademplir las sequentas incumbensas:

e. ellas rendan periodicamain quint, e quai tenor las directivas dal post da cumpensaziun.

² La cassa po suttametter in cas a l'uffizi chantunal per la decisiun, sch'igl exista in dubi:

...

Art. 82 al. 5

⁵ Il fond da cumpensaziun indemnisescha adequatamain il purtader da la ristga da responsabladad. El po concluder per el in'assicuranza da ristga da responsabladad. Il cussegl federal fixescha annualmain las tariffas da l'indemnisaziun da ristga da responsabladad.

Art. 83 al. 1 lit. k, m ed s sco er al. 2 lit. c-e

¹ Il post da cussegliaziun:

k. prenda las decisiuns tenor l'artitgel 59c alinea 3 e paja las contribuziuns tenor ils artitgels 62 e 64b;

- m. decida davart l'imputabladad dals custs administrativs da las cassas, da l'uffizi chantunal, dals centers regiunals d'intermediaziun da lavur e dals posts da logistica per mesiras dal martgà da lavur;
- s. decida davart cas tenor l'artitgel 31 alinea 1bis che l'uffizi chantunal sutta-metta ad el.

² Il post da cumpensaziun sutta-metta a la cumissiun da surveglianza:

- c. rapports periodics davart las controllas da la gestiun, las revisiuns dals pajaments tar las cassas sco er davart las decisiuns dals uffizis chantunals en il sectur da las mesiras dal martgà da lavur;
- d. dumondas da subsidis per promover la perscrutaziun dal martgà da lavur (art. 73);
- e. ils rendaquints tenor l'artitgel 59c alinea 3;

Art. 83a Revisiuns e controllas dals patruns

¹ Sch'il post da cumpensaziun constatescha che las prescripziuns legalas na vegnan betg applitgadas u na vegnan betg applitgadas correctamain, dat el las directivas necessarias a la cassa u a l'uffizi cumpetent.

² Resalvà resta il relasch d'ina disposiziun tenor ils artitgels 82 alinea 3 ed 85g alinea 2.

³ En connex cun las controllas dals patruns dispona il post da cumpensaziun. L'incassament è chaussa da la cassa.

Art. 84 al. 4

⁴ Ella è da plazzar tenor las directivas da la cumissiun da surveglianza sin donn e cust da l'assicuranza e quai uschia, ch'ina liquiditad suffizienta, ina segirezza sco er in retgav conform al martgà èn garantids.

Art. 85 al. 1 lit. h–k

¹ Ils uffizis chantunals:

- h. prendan posiziun davart dumondas da subsidis per mesiras dal martgà da lavur (art. 59c al. 3) e procuran per ina porschida suffizienta da talas mesiras;
- i. exequeschan las ulteriuras cumpetenzas che la lescha als surdat, particularmain en ils artitgels 36 alinea 4, 45 alinea 4 e 59c alinea 2;
- j. fan, per mauns da la cumissiun da surveglianza, periodicamain in rapport al post da cumpensaziun davart lur decisiuns sin il champ da las mesiras dal martgà da lavur;
- k. preschentan periodicamain al post da cumpensaziun, tenor sias directivas e per mauns da la cumissiun da surveglianza, in rendaquint davart ils custs administrativs da l'uffizi chantunal, dals centers regiunals d'intermediaziun da lavur e dals posts da logistica per mesiras dal martgà da lavur.

Art. 85b al. 1 e 4

¹ Ils chantuns institueschan ils centers regiunals d'intermediaziun da lavur. Els als surdattan las incumbensas ch'els han obtegnì da l'uffizi chantunal. Els als pon surdar la procedura d'annunzia per l'intermediaziun da lavur tenor l'artitgel 17 alinea 2.

⁴ Il cussegl federal fixescha las pretaisas professiunalas che valan per la persuna responsabla per l'intermediaziun publica da lavur.

Art. 85c Posts da logistica per mesiras dal martgà da lavur

Mintga chantun po instituir maximal in post da logistica per metter a disposiziun mesiras dal martgà da lavur. El al po surdar las incumbensas da l'uffizi chantunal.

Art. 85d Cumissiuns tripartitas

¹ Las cumissiuns tripartitas cusseglian ils centers regiunals d'intermediaziun da lavur e dattan il consentiment tenor l'artitgel 16 alinea 2 litera i.

² Ils chantuns designan las cumissiuns tripartitas cumpetentas per ils singuls centers regiunals d'intermediaziun da lavur. Questas cumissiuns sa cumponan mintgamai d'in dumber egual da represchentants da patruns, lavurants e da l'autorità dal martgà da lavur. Mintgamai in represchentant da la cassa publica e da l'autorità chantunala per la furmaziun professiunala sesan en la cumissiun tripartita cun vusch consultativa.

³ Las cumissiuns tripartitas han il dretg da vegnir infurmadas dals centers regiunals d'intermediaziun da lavur davart lur lavur.

⁴ Ils chantuns pon surdar a las cumissiuns tripartitas, en enclegientscha cun ils partenaris socials, incumbensas tenor l'artitgel 85.

⁵ Ils represchentants dals partenaris socials en las cumissiuns tripartitas s'engaschan en lur organisaziuns per che quellas gidian a cuntanscher ina purschida sufficienta da mesiras dal martgà da lavur.

Art. 85e Promoziun da la collavuraziun interchantunala

¹ Plirs chantuns pon, cun il consentiment dal post da cumpensaziun, manar in uffizi chantunal communabel per lur intschess, centers regiunals d'intermediaziun da lavur communabels e posts communabels da logistica per mesiras dal martgà da lavur.

² Il cussegl federal ed il post da cumpensaziun prescrivan als chantuns las cundiuziuns generalas per la gestiun e las finanzas che promovon la collavuraziun interchantunala.

Art. 85f Promoziun da la collavuraziun interinstituziunala

¹ Ils uffizis chantunals, ils centers regiunals d'intermediaziun da lavur, ils posts da logistica per mesiras dal martgà da lavur e las cassas collavuran stretgamain cun:

- a. ils posts da cussegliaziun professiunala;
- b. ils servetschs socials;

- c. ils organs executivs da las leschas chantunalas davart l'agid als dischoccupads;
- d. ils organs executivs da l'assicuranza d'invaliditad e da l'assicuranza da malsauns;
- e. ils organs executivs da la legisaziun d'asil;
- f. las autoritads chantunalas da la furmaziun professiunala;
- g. l'institut svizzer d'assicuranza d'accidents (ISAA);
- h. autras instituziuns privatas e publicas ch'èn impurtantas per l'integraziun dals assicurads.

² Divergentamain dals artitgels 32 e 33 LPGA⁹ pon ins conceder als posts numnads en l'alineia 1 literas a–h en il singul cas d'avair access a las actas sco er a las datas dal sistem d'infurmaziun tenor l'artitgel 35a alineia 1 da la lescha dals 6 d'october 1989 davart l'intermediaziun da lavur¹⁰, sche:

- a. la persuna pertutgada retira prestaziuns d'in da quests posts e consentescha a la concessiun da l'access; ed
- b. ils posts numnads concedan il dretg reciproc als organs executivs da l'assicuranza da dischoccupads.

³ Ils organs executivs da l'assicuranza da dischoccupads ed ils posts da l'assicuranza d'invaliditad èn liberads vicendaivlamain da l'obligaziun da discreziun (art. 33 LPGA), sche:

- a. i na s'oppona nagin interess privat preponderant; e
- b. las infurmaziuns ed ils documents servan, en cas, en ils quals la purtadra cumpetenta dals custs n'è betg anc determinabla cleramain:
 - 1. per eruir las mesiras d'integraziun adattadas per la persuna pertutgada, e
 - 2. per sclerir ils dretgs da la persuna pertutgada envers l'assicuranza da dischoccupads e l'assicuranza d'invaliditad.

⁴ Il barat da datas tenor l'alineia 3 dastga succeder er senza il consentiment da la persuna pertutgada ed en il singul cas er a bucca, divergentamain da l'artitgel 32 LPGA. Silsunter èsi d'infurmar la persuna pertutgada davart il barat da datas succedi e davart ses cuntegn.

Art. 85g Responsabladad dals chantuns envers la confederaziun

¹ Il chantun stat bun envers la confederaziun per donns che ses uffizis, ses centers regiunals d'intermediaziun da lavur, ses post da logistica per mesiras dal martgà da lavur, sias cumissiums tripartitas u ils uffizis da lavur da sias vischnancas chaschunan tras acts chastiabels u tras surpassaments intenziunads u per negligentscha da prescripiuns.

⁹ BBI 2000 5041

¹⁰ CS 823.11

² Il post da cumpensaziun fa valair ils dretgs da l'indemnisaziun dal donn cun ina disposiziun. En cas d'ina leva culpa po el desister da far valair ses dretgs.

³ Ils pajaments prestads dal chantun vegnan bunifitgads al fond da cumpensaziun.

⁴ La responsabladad scroda, sch'il post da cumpensaziun na relascha betg ina disposiziun entaifer in onn dapi l'enconuschientscha dal donn, ma en scadin cas diesch onns suenter l'acziun nuschaivla.

⁵ Il fond da cumpensaziun indemnescha adquatamain il chantun per la ristga da responsabladad. El po concluder per el in'assicuranza da ristga da responsabladad. Il cussegl federal fixescha annualmain las tariffas da l'indemnisaziun da ristga da responsabladad.

Art. 85h Responsabladad dals chantuns envers assicurads e terzas personas

¹ Ils dretgs d'indemnisaziun d'assicurads e da terzas personas tenor l'artitgel 78 LPG¹¹ èn da far valair tar l'autorità chantunala cumpetenta che decida per disposiziun.

² La responsabladad scroda, sche la persuna donnegiada n'inoltrescha betg sia du-monda entaifer in onn dapi l'enconuschientscha dal donn, ma en scadin cas diesch onns suenter l'acziun nuschaivla.

Art. 88 al. 2, 2bis e 2ter

² Els stattan buns envers la confederaziun per tut ils donn ch'els u las personas incumbensadas dad els chaschunan intenziunadamain u per negligientscha. L'artitgel 82 alineas 3 e 4 vala conform al senn.

^{2bis} Sche la retratga abusiva da prestaziuns chaschuna custs supplementars en il rom da la controlla dals patruns, èn quels da purtar dals patruns.

^{2ter} Sch'il patrun ha obtegnì abusivamain ina indemnisaziun per lavur reducida u ina indemnisaziun per lavur da mal'aura, po il post da cumpensaziun disponer ch'el ha da pajar, divergentamain da l'artitgel 25 alinea 1 LPG¹², ina contribuziun fin al dubel da las prestaziuns obtegnidas. L'incassament è chausa da la cassa.

Art. 89 al. 2–4 emprima frasa

² Ella cusseglija il cussegl federal en tuttas dumondas finanzialas da l'assicuranza, particularmain en cas da midada da la tariffa da cumpensaziun, nua ch'ella ha sezza il dretg da far propostas, sco er pertutgant la determinaziun dals custs imputabels da l'administraziun da las cassas, dals uffizis chantunals, dals centers regiunals per l'intermediaziun da lavur e dals posts da logistica per mesiras dal martgà da lavur.

³ Ella cusseglija il cussegl federal tar l'elavuraziun da texts legislativs e po far propostas a quel, particularmain sin il champ da las mesiras dal martgà da lavur.

⁴ Ella decida davart contribuziuns a la perscrutaziun dal martgà da lavur (art. 73 al. 2).

...

¹¹ BB1 2000 5041

¹² BB1 2000 5041

Art. 90 Procuraziun dals meds finanzials

L'assicuranza vegn finanziada tras:

- a. las contribuziuns dals assicurads e dals patrons (art. 3);
- b. ina participaziun da la confederaziun vi dals custs per l'intermediaziun da lavur e las mesiras dal martgà da lavur;
- c. il retgav da facultad dal fond da cumpensaziun.

Art. 90a Participaziun da la confederaziun

La participaziun tenor l'artitgel 90 litera b munta a 0,15 pertschient da la summa da las pajas suttamessas a contribuziuns.

Art. 90b Gulivaziun annuala dals quints

Sch'ils meds finanzials tenor l'artitgel 90 na tanschan betg per cuvrir las expensas da l'assicuranza, conceda la confederaziun emprests da tesoreraria a cundiziuns dal martgà tenor l'artitgel 36 da la lescha federala dals 6 d'october 1989 davart las finanzas¹³.

Art. 90c Ristga da conjunctura

¹ Sch'il stadi dals daivets dal fond da cumpensaziun cuntanscha la fin da l'onn 2,5 pertschient da da la summa da las pajas suttamessas a contribuziuns, sto il cussegl federal preschentar entaifer in onn ina revisiun da la lescha per introducir ina nova regulaziun da la finanziaziun. El augmenta ordavant la tariffa da contribuziun tenor l'artitgel 3 alinea 2 per maximal 0,5 pertschients da paja e la paja suttamessa a contribuziuns per maximal duas e mez giadas il gudogn assicurà. Per la part da la paja che sa chatta tranter il gudogn maximal assicurà e duas e mez giadas quest import dastga muntar la contribuziun a maximal 1 pertschient.

² Sche l'agen chapital dal fond da cumpensaziun main il chapital necessari per la gestiun da 2 milliardas francs cuntanscha la fin da l'onn 2,5 pertschient da la summa da las pajas suttamessas a contribuziuns, sto il cussegl federal reducir entaifer in onn las tariffas da contribuziun tenor l'artitgel 3 alineas 2 e 3. Il medem mument ed en la medema proporziun sto el er reducir las participaziuns da la confederaziun tenor l'artitgel 90 litera b e las participaziuns dals chantuns tenor l'artitgel 92 alinea 7bis. El po desister d'ina reducziun, sche las perspectivas da la conjunctura laschan spegtar directamain in ferm augment da la dischoccupaziun. Sch'il stadi da l'agen chapital sa pegiurescha puspè, po il cussegl federal augmentar las tariffas da contribuziun fin als imports maximalis ordinaris tenor l'artitgel 3 alineas 2 e 3.

Art. 92 al. 7 e 7bis

⁷ Il fond da cumpensaziun restituescha als chantuns ils custs imputabels che resultan ad els cun realisar l'intermediaziun publica da lavur, cun ademplir las incumbensas tenor l'artitgel 85 alinea 1 literas d, e e g-k sco er cun manar ils centers regiunals per l'intermediaziun da lavur tenor l'artitgel 85b ed ils posts da logistica per mesiras

dal martgà da lavur tenor l'artitgel 85c. Sin proposta da la cumission da surveglianza fixescha il cussegl federal ils custs imputabels. El resguarda adequatamain ils custs che stattan a disposiziun per surmuntar fluctuaziuns dal martgà da lavur, la ristga da responsabladad (art. 85g) sco er ils custs supplementars temporars che resultan pervia da la collavuraziun interchantunala (art. 85e) ed interinstituziunala (art. 85f). Ils custs imputabels vegnan restituids dependentamain da l'effect da las prestaziuns furnidas. Il DFE po concluder convegnas da prestaziun cun ils chantuns.

^{7bis} Ils chantuns sa participeschon cun in import che corresponda a 0,05 pertschient da la summa da las pajas suttamessas a contribuziuns, vi dals custs per realisar l'intermediaziun publica da lavur e las mesiras dal martgà da lavur. Il cussegl federal fixescha la part dals chantuns en ina clav da repartiziun; el resguarda en quest con-nex la forza finanziaria ed il dumber annual dals dis da dischoccupaziun controllada. La quota chantunala vegn deducida da la restituziun als chantuns tenor l'alinea 7.

Art. 94 Cumpensaziun

¹ Restituziuns e prestaziuns scadentas a basa da questa lescha pon vegnir cumpensadas tant ina cun l'autra sco er cun restituziuns u rentas e schurnadas scadentas da la AVS, da l'assicuranza d'invaliditad, da la prevenziun professiunala, da l'urden da cumpensaziun dal gudogn per obligads da far servetsch militar, servetsch civil e protecziun civila, da l'assicuranza militar, da l'assicuranza obligatoria cunter accidents, da l'assicuranza da malsauns sco er da prestaziuns supplementaras da la AVS/AI e da supplements legals da famiglia.

² Sch'ina cassa ha annunzià la cumpensaziun d'ina prestaziun scadenta ad in'autra assicuranza sociala, na po quella betg pli sa liberar cun pajar las prestaziuns a la persuna assicurada. Questa regulaziun vala er per il cas cuntrari.

Art. 95 al. ^{1bis} ed ^{1ter}

^{1bis} Ina persuna assicurada ch'ha retratg indemnizaziuns da dischoccupaziun e ch'obtegna pli tard per la medema perioda rentas u schurnadas da l'assicuranza d'invaliditad, da la prevenziun professiunala, da l'urden da cumpensaziun dal gudogn per obligads da far servetsch militar, servetsch civil e protecziun civila, da l'assicuranza militar, da l'assicuranza obligatoria cunter accidents, da l'assicuranza da malsauns u da supplements legals da famiglia, è obligada da restituir las schurnadas da dischoccupaziun retratgas durant questa perioda. Divergentamain da l'artitgel 25 alinea 1 LPGA¹⁴ vegn limitada la summa da restituir sin la summa da las prestaziuns pajadas da las instituziuns surmenziunadas per la medema perioda.

^{1ter} Sch'ina cassa ha furnì prestaziuns finanzialas per rescolaziuns, furnaziuns supplementaras u integraziuns ch'avessan stuì vegnir pajadas d'ina outra assicuranza sociala, pretenda ella enavos sias prestaziuns da quella.

Art. 100 al. 1 emprima frasa e 4

¹ Disposiziuns èn da relaschar en ils cas tenor ils artitgels 36 alinea 4, 45 alinea 4, 59c sco er en ils cas inditgads spezialmain per pretensiuns da cumpensaziun. ...

⁴ Protestas, recurs u recurs da dretg administrativ cunter disposiziuns tenor ils artigels 15 e 30 n'han betg effect suspensiv.

Art. 105 tschintgavel lemma

...

vegn punì cun praschun fin a sis mais u cun ina multa fin a 30 000 francs, nun ch'i sa tractia d'in crim u d'in delict che vegn smanatschà cun in chastis pli rigurus tras il cudesch penal svizzer¹⁵. Ils dus chastis pon vegnir cumulads.

Art. 106 tschintgavel lemma

...

tgi che sco emploià d'ina cassa u d'in uffizi executiv chanunal preschenta intenziunadamain a moda faussa u incumpleta ils quints da questa cassa u auters documents, u ...

Art. 110a–112

Abrogads

II

Midada dal dretg da fin uss

La lescha dals 6 d'october 1989 davart l'intermediaziun da lavur¹⁶ vegn midada sco suonda:

Art. 35a titel tematic ed al. 1, I^{bis} ed I^{ter}

Collavuraziun interinstituziunala e collavuraziun
cun intermediaturs privats da lavur

¹ Cun l'intent da cuntanscher ina collavuraziun interinstituziunala tenor l'artitgel 85f da la lescha dals 25 da zercladur 1982 davart l'assicuranza da dischoccupads¹⁷ po vegnir concedì en il singul cas l'access a las datas necessarias dal sistem d'infurmaziun als posts da cussegliaziun professiunala, als servetschs socials dals chantuns e da las vischnancas, als organs executivs da las leschas chantunalas davart l'agid als dischoccupads, da l'assicuranza d'invaliditad e da l'assicuranza da malsauns sco er da la legislaziun d'asil, a las autoritads chantunalas da la furmaziun professiunala, a l'institut svizzer d'assicuranza d'accidents sco er a las instituziuns privatas e publicas ch'èn impurtantas per l'integraziun dals assicurads, sche:

- a. la persuna pertutgada retira prestaziuns d'in da quests posts e consentescha a la concessiun da l'access; ed
- b. ils posts numnads concedan il dretg reciproc als organs executivs da l'assicuranza da dischoccupads.

¹⁵ CS 311.0

¹⁶ CS 823.11

¹⁷ CS 837.0

^{1bis} Ils organs executivs da l'assicuranza da dischoccupads ed ils posts da l'assicuranza d'invaliditad èn liberads vicendaivlamain da l'obligaziun da discreziun en la collavuraziun interinstituziunala, sche:

- a. i na s'oppona nagin interess privat preponderant; e
- b. las infurmaziuns ed ils documents servan, en cas, en ils quals la purtadra competenta dals custs n'è betg anc determinabla cleramain:
 1. per eruir las mesiras d'integrasiun adattadas per la persuna pertutgada, e
 2. per sclerir ils dretgs da la persuna pertutgada envers l'assicuranza da dischoccupads e l'assicuranza d'invaliditad.

^{1ter} Il barat da datas tenor l'alineia ^{1bis} dastga succeder er senza il consentiment da la persuna pertutgada ed en il singul cas er a bucca. Silsuenter èsi d'infurmar la persuna pertutgada davart il barat da datas succedi e davart ses cuntegn.

III

Disposiziun transitoria tar la midada dals 22 da mars 2002

¹ Fin ils 31 da december 2003 munta la tariffa da contribuziun tenor l'artitgel 3 alineia 2, a 3 pertschient.

² Fin ils 31 da december 2003 munta la tariffa da contribuziun per la part da la paja che sa chatta tranter il gudogn maximal assicurà tenor l'artitgel 3 alineia 2 e duas e mez giadas quest import, a 2 pertschient.

³ Sch'igl è previsibel ch'ils daivets vegnan ad esser pajads giu en il decurs da l'onn 2003, po il cussegl federal reducir proporziunalmain las tariffas da contribuziun tenor ils alineas 1 e 2 a partir dal 1. da schaner 2003.

IV

Referendum ed entrada en vigur

¹ Questa lescha è suttamessa al referendum facultativ.

² Il cussegl federal fixescha il mument da l'entrada en vigur. El po anticipar la messa en vigur da l'alineia 3 da la disposiziun transitoria.

PP
Spediziun postal

Spediziuns enavos
a la controlla d'abitants
da la vischnanca

Recumandaziun a las votantas ed als votants

Il cussegl federal ed il parlament recumondan a las votantas ed als votants da vuschar ils 24 da november 2002 sco suonda:

■ **Na** a l'iniziativa dal pievel
«cunter l'abus dal dretg d'asil»

■ **Gea** a la midada da la lescha davart
l'assicuranza da dischoccupads

Adressa d'internet:
www.admin.ch